

Arbeidsmarktflits

De intrede van Bulgarije en Roemenië op de Europese arbeidsmarkt

23 May 2007

Op 1 januari 2007 traden de Oost-Europese landen Bulgarije en Roemenië toe tot de Europese Unie. Hierdoor staat de EU-teller op 27 lidstaten. Hun toetreding heeft een geringere impact op het Europese scorebord dan de toetreding van de tien nieuwe lidstaten in 2004. Wat de nieuwkomers wel doen, is de algemene indeling van de Europese arbeidsmarkten bevestigen: de Oost- en Zuid-Europese lidstaten plaatsen zich met hun doorgaans zwakke prestaties op vele indicatoren tegenover de Noord- en West-Europese lidstaten.

Zowel Bulgarije als Roemenië voelen – net als vele andere Oost-Europese landen – de nasleep van jarenlang communisme. De omschakeling naar een vrijemarkteconomie ging in beide landen gepaard met massale ontslagen ten gevolge van privatiseringen die niet afdoende opgevangen werden door de prille socialezekerheidsvoorzieningen. Het hoge arbeidsaanbod dat hierdoor ontstond, geeft werkgevers bij het invullen van vacatures wel een grote keuze. Een van de gevolgen hiervan is dat ze eerder niet geneigd zijn om te investeren in opleiding, wat zich duidelijk toont in de cijfers over deelname aan levenslang leren. Al deze ontwikkelingen laten ook hun sporen na in de arbeidsmarktstatistiek. Zo noteren Bulgarije en Roemenië op de voornaamste Lissabondoelstellingen scores beneden het Europese gemiddelde (tabel 1).

Tabel 1. Overzicht van de Lissabondoelstellingen (EU-27, EU-15, EU-10, Bulgarije en Roemenië; jaargemiddelde 2005)

(%)	Werkzaamheidsgraad			Gekwalificeerde jongeren	Vroegtijdige schoolverlaters	Deelname aan opleiding
	15-64 jaar	Vrouwen	55-64 jaar	20-24 jaar	18-24 jaar	25-64 jaar
Doelstelling 2010	70	60	50	85	10	12,5
Vlaams Gewest	64,9	57,8	30,7	85,1	10,7	9,1
België	61,1	53,8	31,9	81,8	12,9	8,4
EU-27	63,4	56,0	42,3	77,3	15,6	9,3
EU-15	65,2	57,4	44,1	74,5	17,3	10,6
EU-10	56,9	50,7	33,8	89,3	nb	5,3
Bulgarije	55,8	51,7	34,7	76,5	20,0	1,3
Roemenië	57,6	51,5	39,5	76,0	20,8	1,5

EU-27 = (EU-15 + EU-10 + Bulgarije + Roemenië)

EU-15 = België, Denemarken, Duitsland, Finland, Frankrijk, Griekenland, Ierland, Italië, Luxemburg, Nederland, Oostenrijk, Portugal, Spanje, het Verenigd Koninkrijk en Zweden

EU-10 = Cyprus, Estland, Hongarije, Letland, Litouwen, Malta, Polen, Slovenië, Slowakije en Tsjechië.

Bron: Eurostat LFS, FOD Economie – ADSEI, EAK (Bewerking Steunpunt WSE)

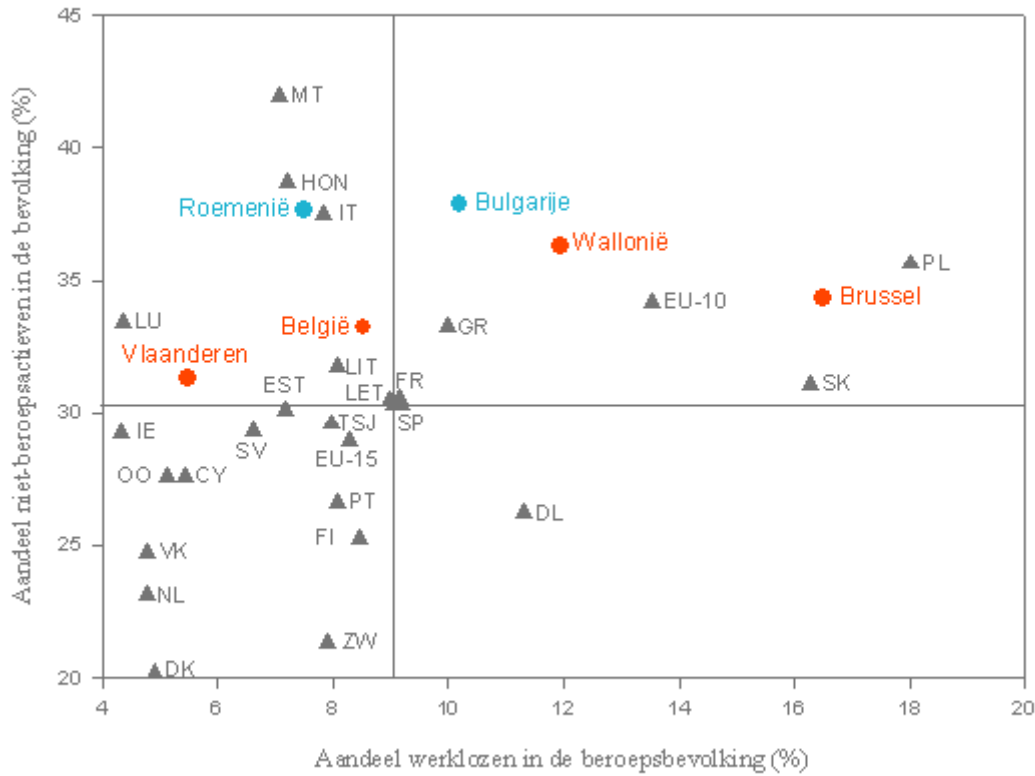
In Bulgarije bedraagt de werkzaamheidsgraad, berekend als het aandeel werkenden in de bevolking op arbeidsleeftijd, 55,8%. Dit ligt een pak lager dan het EU-27-gemiddelde van 63,4% en sluit eerder aan bij het gemiddelde van de groep landen die in 2004 toetraden (EU-10; 56,9%). De Bulgaarse vrouwen en ouderen zijn eveneens minder werkzaam dan gemiddeld in EU-27. Naast een verhoging van de werkzaamheid, stelt Europa ook een aantal streefdoelen voorop met betrekking tot het onderwijsniveau van de bevolking (als hefboom voor een succesvolle deelname aan de arbeidsmarkt). In Bulgarije ligt het aandeel gekwalificeerde jongeren nog op een relatief goed niveau, net beneden het EU-27-gemiddelde, wat vooral te danken is aan het hoge aandeel 20-24-jarigen met een diploma van het hoger secundair onderwijs (middengeschoolden). Ook in EU-10 wordt het hoge aandeel gekwalificeerde jongeren (89,3%) vooral verklaard door de vele middengeschoolden. Minder gunstige cijfers bij de twee andere indicatoren: het aandeel vroegtijdige schoolverlaters (18-24 jaar) ligt in Bulgarije erg hoog (20%) en er is nagenoeg geen sprake van levenslang leren (1,3%).

In Roemenië is 57,6% van de bevolking op arbeidsleeftijd aan de slag in 2005. Bij vrouwen en ouderen gaat het om respectievelijk 51,5% en 39,5%. Deze scores liggen beneden de gemiddelden van Europa. Wel dient opgemerkt dat Roemenië – en trouwens ook Bulgarije – qua vrouwelijke werkzaamheid niet al te veel moeten onderdoen voor de Belgische score (53,8%). Voor wat betreft de werkzaamheid van 55-plussers doen beide landen het zelfs beter dan België (31,9%) én het Vlaams Gewest (30,7%). Wat betreft de streefdoelen die Europa vooropstelt ten aanzien van het onderwijsniveau, noteert Roemenië gelijkaardige aandelen als Bulgarije. Dat het al bij al nog het Europese gemiddelde bereikt wat betreft het aandeel gekwalificeerde jongeren, is ook hier te danken aan de vele middengeschoolden. Roemenië telt trouwens globaal, net als vele andere Oost-Europese landen, veel middengeschoolden onder haar inwoners. Het aandeel hogeschoolden is er bijzonder laag (11,1% van de 25-64-jarigen). Meer zelfs, in geen enkele andere lidstaat ligt het aandeel inwoners met een hogeschool- of universitair diploma lager. Voorts telt Roemenië, net als Bulgarije, een hoog aandeel vroegtijdige schoolverlaters (20,8%) en wordt er amper deelgenomen aan opleiding (1,5%).

Ook bij de groepen die zich langs de arbeidsmarkt bewegen, de werklozen en niet-beroepsactieven, laten Bulgarije en Roemenië zich opmerken. In figuur 1 wordt het aandeel werklozen in de beroepsbevolking op de X-as geplaatst en in verhouding gezet tot het aandeel

niet-beroepsactieven in de bevolking (Y-as). De assen snijden mekaar in de gemiddelde waarden voor EU-27, respectievelijk 9% en 30,3%.

Figuur 1. Aandeel werklozen in de beroepsbevolking en aandeel niet-beroepsactieven in de bevolking (15-64 jaar) (EU-27; 2005)

Bron: Eurostat LFS, FOD Economie - ADSEI, EAK (Bewerking Steunpunt WSE)

Figuur 1 toont dat Roemenië een relatief laag aandeel werklozen telt in Europees perspectief (7,5% tegenover 9%) en dit combineert met een hoog aandeel niet-beroepsactieven: maar liefst 37,7% van de Roemeense bevolking op arbeidsleeftijd dient zich niet aan op de arbeidsmarkt. De relatief lage werkloosheid gaat dus niet gepaard met een hoge werkzaamheid, zoals reeds bleek in tabel 1. Ook in Bulgarije is het aandeel niet-beroepsactieven in de bevolking hoog (37,9%). Anders dan in Roemenië combineert Bulgarije dit met een aandeel werklozen dat hoger ligt dan het EU-27-gemiddelde (10,2% tegenover 9%). Figuur 1 toont ook dat het aandeel niet-beroepsactieven in de bevolking, behoudens Malta en Hongarije, nergens hoger is dan in de twee nieuwe lidstaten.

Meer informatie over de arbeidsmarkt in de nieuwe EU-lidstaten Bulgarije en Roemenië vindt u in WSE-report '[Via Boekarest naar Lissabon?](#)'